

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 812

van **LORIN PARYS**

datum: 23 september 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Jeugddelinquentierecht - Uitrol (2)

Sinds 1 september 2019 is het nieuwe jeugddelinquentierecht van toepassing op jongeren vanaf 12 jaar. Het nieuwe jeugddelinquentierecht gaat uit van de verantwoordelijkheid van de jongere voor diens daden, waarbij er wordt ingezet op herstelgericht werken. Zo moet de jongere zelf de schade die hij aan het slachtoffer berokkend heeft, herstellen op een betekenisvolle manier. Hiermee wordt ook gefocust op het norm- en schuldbesef van de delinquent.

Ik diende op 5 mei 2020 schriftelijke vraag nr. 457 in betreffende de uitrol van het nieuwe jeugddelinquentierecht. Ik had van de minister toch graag nog extra uitleg gehad bij enkele van zijn antwoorden op deze schriftelijke vraag.

1. Mijn vraag "Zowel het Parket als de jeugdrechter kan opleggen dat de betrokken minderjarige zich moet laten begeleiden binnen de drugshulpverlening of de geestelijke gezondheidszorg. Indien de jeugdrechter de sanctie oplegt, is de hulpverlening gratis, maar als het Parket deze verplichte hulpverlening oplegt als voorwaarde, is het dat niet. Worden deze kosten dan gerekend als 'gerechtskosten opgelegd in het kader van een voorwaarde'?" werd niet beantwoord.

Gelden deze kosten als gerechtskosten? Kan dit verduidelijkt worden?

2. De jeugdrechter kan de jongere in kwestie psychologische of psychiatrische hulpverlening opleggen. Uit het antwoord op deelvraag 6 van mijn schriftelijke vraag nr. 457 blijkt dat bereikbaarheid en beschikbaarheid van deze hulpverlening een aandachtspunt is en dat bepaalde hulpverleningsvormingen op federaal niveau worden georganiseerd.

Welke zijn dat? Welke concrete acties worden ondernomen om de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de hulpverlening te verzekeren voor deze jongeren? Is de minister hierover reeds in overleg geweest met zijn federale collega om de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de hulpverlening op het federale niveau te verzekeren? Zo ja, wat was dan de conclusie van dit gesprek? Welke stappen zullen gezet worden?

3. Het parket kan een jongere voorwaarden opleggen die maximaal zes maanden geldig zijn. Voor een jongere die bij opgelegde hulpverlening op een wachtlijst van meer dan zes maanden botst, kan een alternatief hulpaanbod gekozen worden.

Hoe wordt erop toegezien dat deze alternatieve hulpverlening ook nog de beste hulp voor de jongere is?

ANTWOORD

op vraag nr. 812 van 23 september 2020

van **LORIN PARYS**

1. In principe wordt er voor wat de kostprijs betreft geen onderscheid gemaakt tussen begeleiding of hulpverlening op niveau van het openbaar ministerie, en dus met instemming van de minderjarige, of begeleiding of hulpverlening opgelegd door de jeugdrechter.

Voor heel wat vormen van ambulante begeleiding, hulpverlening en vorming die gesubsidieerd wordt door Vlaanderen, bijvoorbeeld een centrum algemeen welzijnswerk of een dienst voor herstelgerichte en constructieve afhandeling is de hulpverlening in principe gratis. Er wordt geen bijdrage gevraagd van de onderhoudsplichtige personen voor dit soort ambulante begeleidingen.

Voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG) wordt overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2012 betreffende de bepaling van de patiëntbijdrage een persoonlijke financiële bijdrage aangerekend voor elke consultatie. De standaardbijdrage is 11 euro, de bijdrage is beperkt tot 4 euro voor wie kan genieten van een verminderd tarief en er zijn enkele situaties bepaald waarbij de eigen bedrage 0 euro is.

Ambulante consultaties bij een psychiater worden gefinancierd volgens de geldende nomenclatuurprestaties. Aan de cliënt wordt een beperkt remgeld aangerekend.

Voor ambulante of residentiële hulpprogramma's in verslavingszorgcentra, bijv. het residentieel kortdurend jongerenprogramma van De Sleutel, wordt het overgrote deel van de kosten betaald door de Vlaamse overheid, via tussenkomst door de mutualiteiten. Er wordt enkel een beperkt remgeld aangerekend. Deze hulpverlening is kosteloos voor wie aanspraak kan maken op een sociaal tarief.

Hetzelfde geldt voor opnames in psychiatrische ziekenhuizen. Dit is federale bevoegdheid.

In die zin klopt het wel dat een parketmagistraat in bepaalde situaties een financiële afweging moet maken. Dat kan echter nooit de leidende reden zijn om voor een bepaalde aanbodsvorm te kiezen. De noden van de jongere zijn steeds het uitgangspunt. Wanneer er financiële moeilijkheden zijn, zijn er andere kanalen om dit aan te kaarten en naar gepaste oplossingen te zoeken.

We moeten in het kader van de implementatie van het decreet jeugddelinquentierecht de toegankelijkheid tot zorg ook monitoren en eventuele knelpunten aanpakken die uit die monitoring zouden blijken.

2. De jeugdrechters verwijzen hier vooral naar de beschikbaarheid van de forensische kinder- en jeugdpsychiatrie, de zogenaamde FOR-K. Men signaleert al te vaak dat bijvoorbeeld een plaatsing in de gemeenschapsinstelling wordt overwogen of beslist ter overbrugging van wachttijden voor een opname in een FOR-K-afdeling. We zijn het allen eens, dat dit niet in de geest en de filosofie van het decreet is en vooral ook de jongere niet te goede komt.

Op Vlaams niveau zijn we gestart met een monitoring van het decreet jeugddelinquentierecht. We betrekken hierbij ook structureel de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg en de FOD Volksgezondheid.

Zoals u weet, loopt er momenteel ook op het federale niveau een onderzoek naar de FOR-K van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE).

Het regeerakkoord voorziet ook dat we in overleg met de federale overheid extra plaatsen creëren in een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst.

Gestructureerd overleg omtrent deze specifieke doelstelling uit ons regeerakkoord, moet nog worden opgestart.

3. Het zijn in eerste instantie de uitvoerende diensten, met name de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) of de jeugdhulpvoorzieningen die delictgerichte contextbegeleiding aanbieden die de inhoudelijke voortgang en het verloop van de alternatieven opvolgen en rapporteren.

Indien blijkt dat het alternatief niet goed verloopt, kan de betrokken magistraat, zowel op niveau van het openbaar ministerie of op niveau van de jeugdrechter, een andere beslissing nemen. Bijvoorbeeld door op niveau van het openbaar ministerie alsnog de jeugdrechter te vorderen.

Het was een van de doelstellingen van het decreet om nieuwe reactievormen mogelijk te maken. We stellen vast dat deze nieuwe mogelijkheden ook gebruikt worden. Zo werden het afgelopen jaar al 140 minderjarigen aangemeld voor een leertraject, en bijna 100 voor het positief project.

Ook het extra aanbod inzake delictgerichte contextbegeleiding wordt volledig benut. Het gaat hier over meer dan 100 begeleidingen op jaarbasis.

In het kader van de Corona-maatregelen experimenteren we met de combinatie 'kortverblijf' en 'delictgerichte contextbegeleiding'. Ook daarin zijn al een 30-tal jongeren aangemeld.

Het klopt wel dat we zeer goed moeten monitoren, en vermijden dat er bottle-necks ontstaan bij de alternatieven. We volgen dit ook actief op, samen met de betrokken magistratuur.